

Beleidslijn bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit

Opdrachtgever : burgemeester
Versienummer: : 03
Datum : 12-02-2019
Vastgesteld in : collegevergadering op 19-2-2019

Zaaknummer : Z-16-41129 / INT-16-14106

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 BCBA hennep in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen	3
1.2 Belang van regionale samenwerking	3
1.2.1 Lokaal maatwerk	4
1.3 Regionale handreiking bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit.....	4
1.3.1 Bestuursrechtelijk optreden	4
2. Damoclesbeleid.....	5
2.1 Beleidsregel artikel 13b Opiumwet	5
2.2 Handhavingmatrix	9
3. Bouw- en woonregelgeving.....	11
4. Overig	13

1. Inleiding

De aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit in de politie eenheid Den Haag is gebaseerd op een integrale aanpak door zowel overheidsorganen (gemeenten, politie, OM en Belastingdienst) alsmede private partijen (woningcorporaties/bedrijfsmatige verhuurders en netbeheerders). Aan de samenwerking ligt het uitgangspunt ten grondslag "integraal, tenzij".

Informatie-uitwisseling is in dit verband essentieel en vindt zijn juridische grondslag in het RIEC-convenant en het "Convenant informatie-uitwisseling integrale aanpak van hennepkwekerijen" (publiek-private partners met uitzondering van de Belastingdienst). Laatst genoemd convenant wordt in 2016 geactualiseerd onder meer door uitbreiding van de reikwijdte tot alle drugsactiviteiten (en niet uitsluitend beperkt tot hennep). Vooruitlopend hierop vallen alle middelen uit de Opiumwet onder deze bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit.

1.1 BCBA hennep in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen

In november 2014 zijn in het RBO¹, de BCBA "hennep in relatie tot vastgoed"² en het hieruit voortvloeiende actieprogramma besproken. In dit actieprogramma staat puntsgewijs aangegeven wat de mogelijkheden van de (keten)partners zijn in het kader van de geïntegreerde aanpak van hennepsteelt. Het lokaal bestuur is in dit verband een belangrijke partner, omdat nagenoeg alle facetten van de hennepsteelt (inrichten kwekerij, telen, oogsten, knippen, distributie en de investering van de criminele winsten) binnen gemeentegrenzen plaatsvinden. Soms sorteert een bestuurlijke aanpak bovendien meer effect dan een strafrechtelijke aanpak. Dit betekent dat de bestuurlijke aanpak van de (georganiseerde) hennepsteelt een belangrijke aanvulling vormt op de strafrechtelijke en fiscale aanpak hiervan.

Drugsaanpak kan echter niet worden beperkt tot hennep. De productie van - en handel in - (onder meer) cocaïne en synthetische drugs is een vorm van zware, georganiseerde criminaliteit, waarmee enorme criminele winsten zijn gemoeid. Mede om deze reden beperkt deze notitie zich niet tot hennep, maar vallen alle middelen, zoals genoemd in de Opiumwet, onder de reikwijdte hiervan. Om dezelfde reden wordt het in de inleiding genoemde "Convenant Informatie-uitwisseling integrale aanpak van hennepkwekerijen" geactualiseerd en de reikwijdte verbreed naar drugscriminaliteit in het algemeen.

1.2 Belang van regionale samenwerking

Met het oog op een effectieve regionale samenwerking is het voor de regionaal georganiseerde partners van belang dat de gemeenten in de eenheid zoveel mogelijk op een eenduidige manier werken: zowel ten aanzien van beleid als op het terrein van handhaving en toezicht. Ten behoeve van dit laatste is de *Handreiking bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit* opgesteld.

Deze handreiking is in besproken in de vergadering van het RBO van 7 april jl. Het RBO beschikt ten aanzien van de formulering van veiligheidsbeleid niet over formele bevoegdheden. Dit betekent dat afspraken over en/of afstemming op veiligheidsthema's in het RBO het karakter hebben van een bestuurlijke "intentieverklaring" of "richtsnoer". De afspraken uit de handreiking worden thans overgenomen in dit beleid.

De bestuurlijke aanpak van drugscriminaliteit richt zich op de beëindiging van overlast en gevaarstelling in woningen en lokalen. Drugscriminaliteit zorgt voor verloedering en overlast in woonwijken, kan leiden tot brandgevaar in panden en gaat regelmatig gepaard met andere vormen van criminaliteit, zoals uitkeringsfraude, belastingontduiking en energiediefstal. Bestuurlijke aanpak vormt dan ook een onmisbare schakel in de integrale aanpak!

¹ Regionaal bestuurlijk Overleg (gemeenten, OM en politie uit de Eenheid Den Haag)

² Bestuurlijk Criminaliteitsbeeld Analyse

1.2.1 Lokaal maatwerk

Ter voorkoming van het zogeheten waterbedeffect is het wenselijk dat alle gemeenten in de eenheid een eigen "inhoudelijk" beleid vaststellen waarbij de eerder genoemde handreiking de basis vormt. In de handreiking is gekozen voor de zogenaamde minimumvariant. Dit betekent dat de gemeenten in de Eenheid Den Haag in overweging wordt gegeven om aan de in de handhavingmatrix (zie paragraaf 2.2) opgenomen maatregelen te voldoen. Het staat de gemeenten uiteraard vrij om strenger (of in gevallen vrijer) op te treden dan de in de matrix genoemde minimumvarianten. Met andere woorden: lokaal maatwerk blijft te allen tijde mogelijk. Het college van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is van mening dat de minimumvariant onvoldoende aangeeft hoe groot zij het gevaar van drugs en hennepkwekerijen voor de lokale maatschappij acht. Hiermee willen we benadrukken dat we de gevaren van drugs en hennepkwekerijen voor de inwoners onacceptabel vinden. De handhavingmatrix is dus strenger dan de regionale variant en gelijk aan het vigerende beleid.

Bovendien willen we hiermee het standpunt van de VNG³ ondersteunen. Lokaal blijkt dat de landelijke hennepaanpak (het huidige gedoogbeleid) mislukt. Het gevolg is dat er rond de 1 miljoen euro aan omzet in criminele handen is.

1.3 Regionale handreiking bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit

Tegen drugsmisdrijven, die in of vanuit een locatie plaatsvinden kan bestuursrechtelijk worden opgetreden door respectievelijk de burgemeester of het college van B&W. Beide bestuursorganen hebben op basis van diverse wetten, AMvB's en verordeningen specifieke bevoegdheden, waarbij de in te zetten maatregel onder meer afhangt van de (gebruiks)functie van de locatie en de ernst van de situatie.

Deze notitie 'Beleidsregels bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit' vormt het kader en beperkt zich tot het meest toegepaste bestuursrechtelijk instrumentarium. Incidenteel kunnen andere bestuursrechtelijke instrumenten worden ingezet (bv. de wetten Victor en Victoria). Deze vallen echter buiten deze notitie, omdat deze slechts zeer beperkt toepasbaar zijn.

1.3.1 Bestuursrechtelijk optreden

Bestuursrechtelijk kan worden opgetreden:

- a. Als Burgemeester door uitvoering te geven aan artikel 13b Opiumwet/Wet Damocles;
- b. Als College van B&W door uitvoering te geven aan de bouw- en woonregelgeving in combinatie met hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht (AWB)

³ "Het gedoogbeleid is onhoudbaar en staat een effectieve gezondheidsproblematiek, criminaliteit en overlast in de weg." Bron: VNG website

2. Damoclesbeleid

De burgemeester kan op basis van artikel 13b Opiumwet overgaan tot het sluiten van woningen en lokalen, wegens geconstateerde drugscriminaliteit. Gelet op het ingrijpende karakter van sluiting is het gewenst om de bestuurlijke aanpak van de diverse vormen van drugscriminaliteit in beleid vast te leggen.

2.1 Beleidsregel artikel 13b Opiumwet

Uit het oogpunt van openbare orde en veiligheid, bescherming van het woon- en leefklimaat alsmede volksgezondheid wordt streng opgetreden tegen illegale handel in drugs en/of de productie van drugs (hennepwekerijen, drugslaboratoria). Met name als het gaat om hennepwekerijen / drugslaboratoria in woningen is al snel sprake van een aanzienlijk risico op brandgevaar. Bij de aanpak van de diverse vormen van drugscriminaliteit (waaronder handel en productie) kan gebruik worden gemaakt van de bevoegdheid van artikel 13b Opiumwet (Wet Damocles). Het betreft een aan de burgemeester toekomend bevoegdheid en is van toepassing ten aanzien van:

- voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven, inclusief horeca- en seksinrichtingen, tenzij gemeenten hiervoor een separaat handhavingsbeleid hanteren;
- niet voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven, bijvoorbeeld bedrijfsruimten of loodsen;
- woningen⁴ en bijbehorende erven.

Integrale aanpak

Het lokaal drugsbeleid is erop gericht om de handel in en productie van drugs integraal aan te pakken. De strafrechtelijke en fiscale aanpak richten zich primair op het subject, terwijl een bestuursrechtelijke aanpak in beginsel beoogt aan de ongewenste situatie een einde te maken. Met de inzet van strafrechtelijke, fiscale en bestuursrechtelijke instrumenten dan wel een combinatie daarvan wordt tegen drugscriminaliteit integraal opgetreden.

Juridisch kader

Ingevolge de artikelen 2 en 3 van de Opiumwet is het verboden een middel als bedoeld in de bij deze wet behorende lijst I en II, dan wel aangewezen krachtens artikel 3a, vijfde lid, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen, te telen, te bereiden, te bewerken, te verwerken, te verkopen, af te leveren, te verstrekken of te vervoeren, aanwezig te hebben en te vervaardigen.

Naast de inzet van het strafrecht is de burgemeester op grond van artikel 13b, eerste lid, van de Opiumwet bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang, indien de in artikel 13b genoemde situatie zich voordoet.

Toepassing van artikel 13b Opiumwet is een vorm van bestuursrechtelijk optreden, waarbij het in beginsel niet van belang is of de eigenaar, exploitant, huurder, gebruiker of een derde de overtreding heeft begaan. De feitelijke constatering van een overtreding van de Opiumwet is voldoende om handhavend op te treden.

Bij de toepassing van de bevoegdheid van artikel 13b Opiumwet dient te worden voldaan aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit.

Doelstelling sluiting

Sluiting van een lokaal of woning is erop gericht om de volgende doelen te bereiken:

- het teniet doen van de bekendheid van de woning of het lokaal als drugsadres;
- het afgeven van een signaal dat de geconstateerde feiten onacceptabel zijn;
- het doen wederkeren van de rust in de directe omgeving;

⁴ Onder woning wordt verstaan een voor bewoning gebruikte ruimte. Onder woning kan derhalve ook een boot, caravan, woonwagen e.d. worden verstaan. Of een woning gebruikt wordt als woonruimte blijkt uit de Basisregistratie personen (BRP). Een persoon die incidenteel overnacht in een woning en niet op dit adres in de BRP staat ingeschreven, wordt niet aangemerkt als bewoner. Een voor bewoning bestemde ruimte die niet gebruikt wordt als woning kan worden aangemerkt als lokaal.

- het voorkomen van een nieuwe verstoring van de openbare orde alsmede een verdere aantasting van het woon- en leefklimaat.

Bij de drugscriminaliteit wordt de aantasting van de openbare orde zonder meer aangenomen en behoeft niet door middel van feiten of omstandigheden te worden aangetoond.

Last onder bestuursdwang

Gezien de effecten, die de handel in drugs en/of de productie van drugs in een woning of lokaal heeft op de directe leefomgeving alsmede de enorme winsten die met deze criminaliteitsvorm gepaard gaan, geniet feitelijk handelen de voorkeur boven het opleggen van een last onder dwangsom. Het opleggen van een last onder bestuursdwang in de vorm van sluiting van een pand wordt daarom als de meest effectieve maatregel beschouwd om de met de Opiumwet strijdige situatie te beëindigen en herhaling te voorkomen. Anders dan een last onder dwangsom leidt een last onder bestuursdwang vrijwel direct (afhankelijk van de begunstigingstermijn) tot beëindiging van de feitelijke overtreding.

Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van het bestuursrechtelijk instrumentarium op het terrein van de bouw- en woonregelgeving, waarvan de uitvoering tot de bevoegdheid van het college van B&W behoort. Dit in tegenstelling tot de last onder bestuursdwang op grond van artikel 13b Opiumwet; dit behoort tot de bevoegdheid van de burgemeester.

Handelsvoorraad drugs

Het is vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State om de zinsnede "daartoe aanwezig is" in artikel 13b eerste lid van de Opiumwet zo uit te leggen dat de burgemeester al bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen indien in een pand een handelshoeveelheid drugs aanwezig is.

Bij de beoordeling of sprake is van een handelsvoorraad drugs gaat de burgemeester uit van de 'Aanwijzing Opiumwet' van het Openbaar Ministerie. In de Aanwijzing Opiumwet wordt met betrekking tot harddrugs (lijst I Opiumwet) onder een gebruikershoeveelheid verstaan: een hoeveelheid/dosis, die doorgaans wordt aangeboden als gebruikershoeveelheid. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld één bolletje, één ampul, één wikkel, één pil/tablet (in elk geval een aangetroffen hoeveelheid van maximaal 0,5 gram); een consumptie-eenheid van 5 ml GHB. Grotere hoeveelheden worden aangemerkt als een handelsvoorraad.

Met betrekking tot softdrugs (lijst II Opiumwet) wordt in de Aanwijzing Opiumwet onder een handelsvoorraad verstaan een hoeveelheid van meer dan 5 gram. Ten aanzien van het bezit van paddo's dient bij het bepalen van een geringe hoeveelheid voor eigen gebruik, een onderscheid gemaakt te worden in verse paddo's en gedroogde paddo's. Onder een gebruikershoeveelheid wordt doorgaans verstaan 0,5 gram gedroogde paddo's en 5 gram verse paddo's.

Aanwezigheid stoffen/voorwerpen voor vervaardigen drugs

Als er geen handelsvoorraad drugs wordt aangetroffen, maar wel voorwerpen en/of stoffen die bestemd zijn voor het telen of bereiden van drugs, kan de burgermeester beroep doen op zijn sluitingsbevoegdheid. De voorbereidingshandelingen kunnen dus niet meer zomaar uitgevoerd worden. Wel is vereist dat de persoon die het voorwerp of de stof in de woning heeft, weet of in ieder geval ernstige reden heeft om te vermoeden dat het bestemd is voor het bereiden, bewerken of vervaardigen van harddrugs of voor grootschalige of bedrijfsmatige illegale hennepcultuur. Uit de situatie moet blijken dat het om strafbare voorbereidingshandelingen gaat. Dit vergt een bestuurlijke beoordeling die kan worden gebaseerd op de feitelijke omstandigheden zoals door de politie vastgesteld, zoals de feiten die de politie op grond van artikel 9 Opiumwet bevoegd maakten om het pand te betreden.

Onderscheid lokalen en woningen; hard-/softdrugs en hennepkwekerijen/drugslaboratoria

Bij de toepassing van artikel 13b Opiumwet wordt een onderscheid gemaakt tussen de aangetroffen hoeveelheid hard- en softdrugs of de aanwezigheid van een hennepkwekerij / drugslaboratorium in resp. een lokaal of woning. In de bij deze beleidslijn behorende handhavingmatrix in paragraaf 2.2 is dit onderscheid verder uitgewerkt met betrekking tot de sluitingsduur van een lokaal of woning. De in de handhavingmatrix genoemde minimale sluitingsduur is gerelateerd aan de aangetroffen hoeveel hard- en softdrugs, de aanwezigheid van een hennepkwekerij / drugslaboratorium en de mate van recidive.

Woningen: aanwezigheid van handelsvoorraad hard- en softdrugs

Sluiting van een woning is voor de persoonlijke levenssfeer meer ingrijpend dan sluiting van een al dan niet voor het publiek toegankelijk lokaal. Op grond daarvan blijkt uit jurisprudentie (Nederlands recht en EVRM) dat ten aanzien van woningen meer terughoudend met de sluitingsbevoegdheid moet worden omgegaan. Bij de toepassing van artikel 13b Opiumwet zal dan ook nadrukkelijk worden getoetst of de situatie ernstig genoeg is om direct tot sluiting over te gaan, of dat - gelet op de feiten en omstandigheden van het specifieke geval - voor de eerste keer met een waarschuwing kan worden volstaan. Hieronder volgt een overzicht van indicatoren, die relevant zijn voor deze afweging.

Indicatoren

- *De hoeveelheid aangetroffen middelen als bedoeld in lijst I en/of II van de Opiumwet.* Uit het aantreffen van een handelshoeveelheid drugs in een pand mag het ernstige vermoeden worden ontleend, dat de daar aanwezige drugs bestemd zijn voor verkoop, aflevering of verstrekking. Uitgangspunt is dat bij de aanwezigheid van een handelsvoorraad sprake is van een ernstige situatie en tot sluiting kan worden overgegaan. Dit laatste gebeurt in ieder geval, indien sprake is van een handelsvoorraad harddrugs. Bij het aantreffen van een hoeveelheid softdrugs van 30 gram of minder wordt in beginsel volstaan met een waarschuwing, tenzij er sprake is van een of meer van de hieronder genoemde verzwarende omstandigheden. Bij een grotere hoeveelheid softdrugs dan 30 gram in de woning is er sprake van een ernstige situatie en kan tot sluiting worden overgegaan.
- *De mate waarin de woning betrokken is bij, dan wel bekend staat als pand waar drugshandel of drugsbezit aanwezig is.* Hierbij kan worden gedacht aan (waarnemingen van) aanloop van personen, die met drugshandel en/of drugsgebruik in verband kunnen worden gebracht; het aantreffen van attributen, die op handel in verdovende middelen wijst zoals weegschalen, grote hoeveelheden cash geld, versnijdingsmiddelen en verpakkingsmaterialen.
- *Er is sprake van gewelds- of andere openbare orde delicten.*
- *Er is sprake van een of meer (vuur)wapen (s)/verboden wapenbezit* als bedoeld in de Wet Wapens en Munitie.
- *Er is een vermoeden dat de bewoner(s)/betrokkenen verkeert/verkeren in kringen van personen met antecedenten* (hierbij kan worden gedacht aan antecedenten in het kader van de Opiumwet of de Wet Wapens en Munitie, maar ook antecedenten op het gebied van geweld jegens personen of zaken, zoals mishandeling en bedreiging kunnen een rol spelen).
- *Er is sprake van recidive* (binnen 3 jaar na de vorige overtreding);
- *Er is sprake van een combinatie van middelen als bedoeld in lijst I en lijst II van de Opiumwet.*
- *De mate van overlast, gevaar voor de omgeving en risico voor omwonenden.*
- *Aannemelijkheid dat de woning niet overeenkomstig de woonfunctie wordt gebruikt.*
- *Aannemelijkheid dat behalve de woning of het daarbij behorende erf nog een of meer locaties betrokken is/zijn bij drugshandel.*

Lokalen: aanwezigheid van handelsvoorraad hard- en softdrugs

Bij lokalen waar het aannemelijk is dat in een middel als bedoeld in lijst I of II wordt gehandeld wordt direct overgegaan tot sluiting.

Woningen: aanwezigheid van een hennepkwekerij of drugslaboratorium

De aanpak van hennepkwekerijen in woningen vindt primair plaats met behulp van handhavinginstrumenten op het terrein van de bouw- en woonregelgeving (en zo nodig een

waarschuwing op grond van art. 13b Opiumwet). Het kan echter uit het oogpunt van openbare orde, veiligheid en gezondheid nodig zijn om, in aanvulling op een bestuurlijke boete, ook de woning tijdelijk te sluiten. Hetzelfde is van toepassing ten aanzien van een drugslaboratorium.

Lokalen: aanwezigheid van een hennepwekerij of drugslaboratorium

Bij het aantreffen van een hennepwekerij / drugslaboratorium in een lokaal (al dan niet voor publiek toegankelijk) volgt sluiting.

Inherente afwijkingsbevoegdheid

Ingevolge de inherente afwijkingsbevoegdheid, zoals neergelegd in artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht, kan op basis van belangenafweging zowel in positieve als negatieve zin van dit beleid worden afgeweken.

Spoedsluiting

Indien zich een spoedeisende situatie voordoet, kan een bevel tot sluiting worden gegeven voor een periode van ten hoogste twee weken. Het bevel van de burgemeester kan mondeling worden bekendgemaakt en wordt daarna zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd. Deze maatregel is bedoeld om de situatie te bevriezen, zodat gelegenheid ontstaat om gedegen onderzoek te doen naar de exacte feiten en omstandigheden van de situatie. Tevens kan deze periode benut worden om de definitieve maatregel te bepalen.

Feitelijke sluiting

Bij de toepassing van bestuursdwang wordt gekozen voor het sluiten van de gehele woning of lokaal. Dit is de meest effectieve manier om de met de Opiumwet strijdige situatie te beëindigen en herhaling te voorkomen. Indien sprake is van handel in een woning, waarin kamerverhuur plaatsvindt en de handel in drugs slechts in één van de verhuurde kamers is geconstateerd, kan een gedeeltelijke sluiting van de woning worden overwogen. Het plaatsen van een nieuwe huurder of het verkopen van de woning / lokaal tast de sluitingsbevoegdheid niet aan. De sluiting is feitelijk van aard en brengt met zich mee dat de woning of het lokaal door niemand mag worden betreden gedurende de sluitingstermijn.

Begunstigingstermijn

Bij het opleggen van een last onder bestuursdwang wordt aan betrokkene een begunstigingstermijn geboden, inhoudend dat betrokkene de mogelijkheid krijgt om binnen een bepaalde termijn vrijwillig het pand te ontruimen en af te sluiten. Doet betrokkene dit niet binnen de vastgestelde termijn, dan gaat de burgemeester over tot ontruiming en sluiting van het pand.

Minderjarigen

Indien er sprake is van minderjarige bewoner(s)/betrokkene(n) wordt melding bij Bureau Jeugdzorg gedaan.

Opvang/huisdieren

Betrokkenen dienen in beginsel zelf voor hun huisraad, huisdieren of alternatieve huisvesting te zorgen.

Opheffing sluiting

Op verzoek van belanghebbende(n), mits schriftelijk en gemotiveerd, kan de sluiting worden ingetrokken. Absolute voorwaarde voor opheffing van de sluiting is dat het aannemelijk moet zijn dat de situatie zich niet herhaalt/kan herhalen.

Toepassing

Deze beleidsregel geldt niet voor zover in dit onderwerp wordt voorzien door het handhavingsbeleid met betrekking tot horeca-inrichtingen of het handhavingsbeleid met betrekking tot seks- en escortbedrijven.

Registratie op grond van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (WKPB)

Na sluiting van de woning of lokaal wordt dit verwerkt in het WKPB-register. In dit register worden genoemde beperkingen opgenomen. Indien de sluiting wordt opgeheven of de sluitingstermijn afloopt, wordt dit in het register aangepast.

Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op de eerste dag na de datum van bekendmaking.

2.2 Handhavingmatrix

De handhavingmatrix is uitgewerkt ten behoeve van lokalen en woningen.

Onder lokalen wordt verstaan:

- voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven, inclusief horeca- en seksinrichtingen, tenzij gemeenten hiervoor een separaat handhavingsbeleid hanteren;
- niet voor publiek toegankelijke lokalen en bijbehorende erven, bijvoorbeeld bedrijfsruimten of loodsen; woningen en bijbehorende erven.

Variante 1: Harddrugs, softdrugs en hennepkwekerij/productie drugs

Tabel 1. Lokalen

Overtredingsvorm	Harddrugs	Softdrugs	Hennepkwekerij/ drugslaboratorium
1 ^e overtreding	Sluiting voor 6-12 maanden.	Sluiting voor 3-6 maanden.	Sluiting voor 6 maanden – 1 jaar.
2 ^e overtreding	Binnen 3 jaar, sluiting voor 1 – 5 jaar.	Binnen 3 jaar, sluiting voor 6 -12 maanden.	Binnen 3 jaar, sluiting voor 1 tot 3 jaar.
3 ^e overtreding	Binnen 3 jaar, sluiting voor onbepaalde tijd. Indien van toepassing, intrekken vergunning.	Binnen 3 jaar, sluiting voor 12 maanden – 3 jaar.	Binnen 3 jaar, sluiting voor onbepaalde tijd. Indien van toepassing, intrekken vergunning.

Tabel 2. Woningen

Overtredingsvorm	Harddrugs	Softdrugs	Hennepkwekerij/ drugslaboratorium
1 ^e overtreding	Sluiting voor 3 maanden.	Waarschuwing tot 3 maanden sluiten.	Toepassing bouw- en woonregelgeving (en zo nodig waarschuwing art. 13b). Indien aanleiding hiertoe, bestuurlijke boete en/of sluiting 3 maanden.
2 ^e overtreding	Binnen 3 jaar, sluiting voor 6 maanden.	Binnen 3 jaar, sluiting voor 3-6 maanden.	Binnen 3 jaar, sluiting voor 6 maanden.
3 ^e overtreding	Binnen 3 jaar, sluiting voor 12 maanden.	Binnen 3 jaar, sluiting voor 6 -12 maanden.	Binnen 3 jaar, sluiting voor 12 maanden.

Variante 2: Ernstige situaties (hard-/softdrugshandel en hennepkwekerijen) en overige situaties

Tabel 3. Lokalen

Overtredingsvorm	Ernstig	Overig
1 ^e overtreding	Sluiting voor 9-18 maanden.	Sluiting voor 3-6 maanden.
2 ^e overtreding	Sluiting voor minimaal 18 maanden.	Sluiting voor minimaal 6 maanden.

Tabel 4. Woningen

Overtredingsvorm	Ernstig	Overig
1 ^e overtreding	Sluiting voor 3–6 maanden.	Schriftelijke waarschuwing of last onder dwangsom.
2 ^e overtreding	Sluiting voor minimaal 6 maanden.	Sluiting voor minimaal 3 maanden.

3. Bouw- en woonregelgeving

Het uitvoeren van drugsactiviteiten in een woning of bedrijfsruimte impliceert (niet limitatief) dat een woning geheel of gedeeltelijk aan de woningvoorraad wordt onttrokken, dat in een groot aantal gevallen ernstige schade aan de bouwtechnische staat van de woning c.q. bedrijfsruimte wordt toegebracht en dat brandgevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Kortom, alle reden om handhavend op te treden. Het college van B&W is belast met de handhaving van de bouw- en woonregelgeving en beschikt over diverse middelen om een ongewenste situatie te beëindigen / herstellen, te voorkomen en/of te bestraffen. Zoals eerder is aangegeven, kan de burgemeester op grond van artikel 13b Opiumwet een woning of lokaal (al dan niet voor publiek toegankelijk) voor de duur van een bepaalde periode sluiten. In dit hoofdstuk wordt de bevoegdheid van het college van B&W uitgewerkt met het oog op de bestuurlijke aanpak van drugscriminaliteit.

Om uitvoering te kunnen geven aan de verschillende bestuurlijke maatregelen is het belangrijk dat het gemeentebestuur beleidsregels opstelt over hoe te handelen in welke situatie. Het ontbreken van een beleidslijn stelt hoge eisen aan de motiveringsplicht. Deze beleidslijn bevat de lokale uitgangspunten. Tevens zijn deze getoetst aan de uitgangspunten waaraan de bestuurlijke aanpak op het terrein van de bouw- en woonregelgeving op districtsniveau minimaal zou moeten voldoen met het oog op een effectieve aanpak van drugscriminaliteit.

Beleidsuitgangspunten

Met betrekking tot het reparatoire⁵ traject:

- Omdat drugscriminaliteit grote gevolgen heeft voor de leefbaarheid en veiligheid van de (directe) woonomgeving, wordt – waar mogelijk – op basis van de bouw- en woonregelgeving bestuursrechtelijk opgetreden.
- De bestuursrechtelijke maatregelen worden opgelegd aan de overtreder en indien deze niet bekend is, aan degene, die het in zijn macht heeft om aan de onrechtmatige situatie een einde te maken.
- Bovenstaand uitgangspunt betekent dat de overtreder wordt gelast om binnen een bepaalde periode, de zgn. begunstigingstermijn, aan de onrechtmatige situatie een einde te maken (bv. door de schade aan de woning/lokaal te herstellen). Zo niet, dan verbeurt een dwangsom: **last onder dwangsom**.
- Indien de last onder dwangsom geen dan wel onvoldoende effect sorteert met als gevolg dat de onrechtmatige situatie na het verstrijken van de begunstigingstermijn in stand blijft of er is geen overtreder bekend, dan kan de gemeente hieraan zelf een einde maken. Indien de overtreder bekend is, kunnen de kosten worden verhaald: **last onder bestuursdwang**.
- Indien snel handelen noodzakelijk is, wordt aan de last onder bestuursdwang een korte begunstigingstermijn gegeven (bijvoorbeeld enkele uren tot maximaal één week) om de onrechtmatige situatie te beëindigen.
- Indien de situatie dermate gevaarlijk is, dat direct optreden noodzakelijk is, zal de woning / bedrijfsruimte – zonder voorafgaand schriftelijk besluit – direct worden gesloten. Achteraf wordt de toepassing van bestuursdwang in een schriftelijk besluit alsnog bevestigd: **spoedeisende bestuursdwang**.
- De hoogte van de dwangsom wordt zodanig bepaald dat deze enerzijds in redelijke verhouding staat tot de ernst van de onrechtmatige situatie en anderzijds tot de beoogde werking van de last onder dwangsom. De ODMH heeft een beleidsnotitie 'Regionaal Handhavingsbeleid Bouw- en woningtoezicht ODMH 2015' en jaarlijks een 'Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving BWT' waar per categorie een dwangsom genoemd wordt. Ook worden daar begunstigingstermijnen bij vermeld.

⁵ Herstelmaatregel

Met betrekking tot het punitieve⁶ traject:

- Indien de ernst van de situatie hiertoe aanleiding geeft en het juridisch mogelijk is, kan aan de overtreder een bestuurlijke boete worden opgelegd. Dit kan zonder tussenkomst van de rechter.
- Drugs gerelateerde activiteiten in een woning kunnen impliceren dat (een deel van) de woning aan de woningvoorraad is onttrokken en de Huisvestingswet wordt overtreden. In de Huisvestingsverordening van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is gekozen om woningonttrekking niet vergunningplichtig te maken. Dus kunnen wij in dit geval geen bestuurlijke boete opleggen.
- Een bestuurlijke boete kan worden opgelegd aan overtreders. In het Bestuursrecht worden twee vormen van daderschap onderscheiden, te weten plegers en medeplegers. Ten aanzien van dit laatste kan worden gedacht aan malafide makelaars en elektriciens, die rechtstreeks zijn te relateren aan de drugsactiviteiten in een woning / bedrijfsruimte. Hier wordt optimaal gebruik van gemaakt.
- Sinds 1 januari 2015 bestaat daarnaast de mogelijkheid om op grond van de Woningwet / Bouwbesluit een bestuurlijke boete op te leggen. Dit is mogelijk, indien sprake is van een tweede (bouwtechnische) overtreding door dezelfde eigenaar. De tweede overtreding hoeft niet dezelfde te zijn als de eerste overtreding, maar er moet wel sprake zijn van een tweede overtreding van de Woningwet en/of het Bouwbesluit. Bij iedere tweede overtreding van deze Wet en uitvoeringsbesluit, welke is gerelateerd aan drugs, wordt in beginsel een bestuurlijke boete opgelegd. Omdat het opleggen van een bestraffende maatregel wezenlijk verschilt van een herstelmaatregel wordt in overweging genomen om in ieder geval in één district met een pilot te starten om de effectiviteit van dit nieuwe instrument te toetsen en best practices uit te wisselen.

⁶ Leedtoevoegende maatregel

4. Overig

Naast de toepassing van artikel 13b Opiumwet en het handhavinginstrumentarium op het terrein van de bouw- en woonregelgeving staat de gemeente nog een aantal andere instrumenten ter beschikking met het oog op de aanpak van drugscriminaliteit. Als belangrijkste kunnen worden genoemd: wet Bibob, terugvorderen van ten onrechte verstrekte uitkeringen en het maken van afspraken / sluiten van convenanten met private partijen.

Wet Bibob

Op grond van de wet Bibob kunnen gemeenten vergunningen en/of subsidies weigeren of intrekken, indien een ernstig gevaar bestaat dat daarmee strafbare feiten worden gepleegd of uit strafbare feiten verkregen voordelen worden benut. De wet Bibob heeft betrekking op (niet limitatief) APV-vergunningen, aanbestedingen en subsidies (voor zover vallend onder de reikwijdte van deze wet). In het kader van de bestuurlijke aanpak van drugscriminaliteit biedt de wet Bibob een groot aantal mogelijkheden.

Beleidsuitgangspunt:

Indien juridisch mogelijk geeft de gemeente in het kader van de bestuurlijke aanpak van drugscriminaliteit uitvoering aan de wet Bibob en beschikt voor dit doel over een Bibob-beleidslijn.

Beëindiging en eventueel terugvorderen van ten onrechte verstrekte uitkeringen

Het hebben of verzwijgen van oncontroleerbare inkomsten uit drugscriminaliteit impliceert dat er sprake is van uitkeringsfraude, indien betrokkene een uitkering van de gemeente ontvangt. In die situatie kan de gemeente de uitkering beëindigen en het teveel ontvangen bedrag terugvorderen.

Beleidsuitgangspunt:

Waar mogelijk worden ten onrechte verstrekte uitkeringen beëindigd en teruggevorderd met inachtneming van het lokaal fraudebeleid.

Afspraken met corporaties / bedrijfsmatige verhuurders en overige externe partners Corporaties / bedrijfsmatige verhuurders

Woningcorporaties vormen een belangrijke private partner van gemeenten op het terrein van de volkshuisvesting. Een deel van de lokale woningvoorraad, waarvan de omvang verschilt per gemeente, is eigendom van een of meer woningcorporaties. Hetzelfde geldt voor grote bedrijfsmatige verhuurders (bijvoorbeeld pensioenfondsen). Het is dan ook wenselijk dat tussen gemeenten en woningcorporaties c.q. bedrijfsmatige verhuurders afspraken worden gemaakt over de wijze van handelen, indien in hun panden drugsactiviteiten plaatsvinden. De aanpak kan variëren van een schriftelijke waarschuwing tot het opzeggen van de huurovereenkomst waarbij een en ander afhankelijk is van de ernst van de situatie en de mate van recidive.

Beleidsuitgangspunt:

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft een convenant met Mozaïek Wonen aangaande hennepteelt. Gemeente Gouda en Bodegraven, Politie Hollands Midden, netwerkbeheerder Stedin (energie) en Mozaïek Wonen werken actief samen en wisselen informatie uit waardoor de pakkans groter is. Daarbij zal de woningbouwvereniging, op basis van onrechtmatig gebruik, de huurovereenkomst opzeggen en dankzij de boeteclausule zal de huurder nog een fikse eindafrekening ontvangen. Voor de WBV Reeuwijk wordt onderzocht of een hennepconvenant uitkomst biedt. Als huurder weigert zijn huurcontract te beëindigen, dan maakt de burgemeester gebruik van zijn bevoegdheid op grond van artikel 13b Opiumwet en sluit de woning volgens het beleid.

Overige externe partners:

Naast het treffen van bestuurlijke maatregelen kunnen gemeenten (lokaal- dan wel op districtsniveau) in het kader van het barrièremodel samenwerking zoeken met andere externe partijen, zoals de Nederlandse Vereniging van Banken / Stichting Fraudebestrijding Hypotheken. Op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht kunnen gemeenten handhavingbesluiten in

afschrift sturen naar de hypothecaire financiers als derde belanghebbende. Deze kunnen vervolgens maatregelen treffen, omdat is gehandeld in strijd met de leningsvoorwaarden (woning niet gebruikt voor eigen bewoning, valse / vervalste taxatierapporten etc.) door de lening op te eisen en/of barrières op te werpen voor toekomstige leningen en/of aangifte te doen van valsheid in geschrifte. Daarnaast kunnen afspraken worden gemaakt met bijvoorbeeld het Verbond van Verzekeraars, Nederlandse Vereniging van Makelaars, netbeheerders etc.

Beleidsuitgangspunt:

Met het oog op de aanpak van drugscriminaliteit maken gemeenten / combinatie van gemeenten afspraken met externe partners over de wijze van handelen, indien in een pand / bedrijfsruimte drugscriminaliteit plaatsvindt.